

σόν, ἀλλὰ δὲν ἔρινα καλὸν νὰ τὸν σφετερισθῶ ὡς κλέπτης· διότι εἶμῶν μᾶλλον τὸ ἐμπόριον τοῦ ἐπιπέου τούτου καὶ τῶν μεταλλείων τῆς γῆς αὐτοῦ, παρ' ἅπαντα τῆς Ἰνδίας τὰ πρεῖντα· τοιοῦτον ὅμως παιδίον δὲν πρέπει νὰ παραδοθῆ εἰς μητριάν. Διὰ τοῦτο οὐδέποτε ἐνθυμοῦμαι τὴν Ἰσπανικὴν, τὴν Πάρα, . . . ἀνιυ δακρύων, ἐπειδὴ ἂν δὲν ἀποθνήσκωσι, ἀλλὰ ψυχοβόργοισι (1) καὶ ἡ νόσος αὐτῶν ὑπάρχει ἀνίατος. . . .»

Τελευταῖον δὲ ἀνακεφαλαίωσι ὅσα ἔπραξε καὶ ὅσας ἔλαθεν ἀναιμοσίβας. « Αἱ ὑποτελοῦσαι εἰς τὴν ὑμετέραν ὑψηλότητα χῶρα ὑπερτεροῦσι κατὰ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν πλοῦτον πάσας τὰς χριστιανικὰς ἐπικρατείας συνάμα ὅθεν ἐν ᾧ ὑποτάξας αὐτάς εἰς τὴν ὑμετέραν ἐξουσίαν, περιέμενον πλοῖα διὰ νὰ ἐπιστρέψω καὶ νὰ ἀναγγείλω τὰς κατακτήσεις ταύτας αὐτοπροσώπως, ἐκρατήθην καὶ ἐφυλακίσθην μετὰ τῶν δύο μου ἀδελφῶν ἀρ' οὐ πολλὰ ὥρα· ἐκακώθημεν καὶ οὕτε ἐξηλέγχθημεν ὡς ἐγκληματίαι, οὕτε εἰς δικαστήρια ἐνήχθημεν. »

Ἐπειδὴ δὲ τὰ πλοῖα δὲν ἀρμένιζον πλέον, ἠναγκασθῆναι νὰ καταπλεύσῃ εἰς Ἰαμαϊκὴν· ἐκεῖθεν δ' ἔγραψε πρὸς τοὺς βασιλεῖς παθητικῶσιν ἐπιστολὴν, τῆς ὁποίας μέρος ὑπάρχουσι καὶ αἱ ἀκόλουθοι φράσεις. « Ἡμῶν 28 ἔτων ὅτε ἐμῆθα καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ὑμετέρας ὑψηλότητος· νῦν δὲ κατήνηρα λευκόθριξ· πάσχω, ἐδαπάνησα ὅτι ἂν εἶχον, ἐφρηθήμεν δὲ καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ μανδύου· στεροῦμαι καὶ ἐνὸς κερματίου, περικυκλούμενος δὲ ὑπὸ μυριάδων ἀγρίων καὶ ἀναλγῆτων ἐχθρῶν, περιμένω πολυωδύνας τὸν θάνατον »

Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐκόμισεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν συγκαταβῆς τοῦ Κολόμβου Diego Mendez, ἀρ' οὐ ἐκινδύνευσεν διαπλεύσας ἐπὶ μονοζύλου τῶν ἀγρίων τὸ μεταξὺ Κούβας καὶ Ἰσπανικῆς πέλαγος ἐναντίον τῶν ῥευμάτων καὶ τῶν ἀνέμων.

Οἱ δὲ ἐγγύωροι βεβανιζόμενοι πολυειδῶς παρὰ τῶν Ἰσπανῶν ἔπεινον ἀκαταπαύστως ἐκδίκησιν· διὰ νὰ τοὺς καταστρέψωσι δὲ ἐντελῶς ἀπεράσειαν καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτήδεια νὰ τοὺς στερηθῶσιν ὡς ἐδύναντο. Τότε ὁ Κολόμβος συγκαλέσας τοὺς φυλάρχας αὐτῶν ἐμέμφθη πικρῶς τὴν ἀπόνοιάν των· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι ἀντενεκάλουν τοὺς ἐπὶ τῆς θάλασσας δι' ὅσα ἔπασχον, ὁ θεὸς λοιπὸν, εἶπεν ὁ Κολόμβος, θέλει ἐκδικήσῃ ἡμᾶς καὶ ἤδη ἀπ' αὐτῆς ταύτης τῆς ἑσπέρας ἡ σελήνη δὲν θέλει πλέον εἶναι φωτισταί.

Ὁ Κολόμβος ἐπαπειλῶν ταῦτα ἐγνώριζεν ὅτι ἐκλειψίς σελήνης ἐμελλε νὰ συμβῆ κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν νύκτα.

Ὅτε λοιπὸν εἶδον οἱ Ἰνδοὶ τὴν σελήνην κατ' ὀλίγον σκοτιζομένην ἔδραμον παμπληθῶς εἰς τὰ πλοῖα ἐκτείνοντες τὸν ναύαρχον νὰ μεσιτεύσῃ ὑπὲρ αὐτῶν πρὸς τὸν θεὸν αὐτοῦ. Ὁ δὲ ναύαρχος προσποιηθεὶς ὅτι εἰσακούει τὰς δεήσεις ταύτας, ἐκλείσθη πρὸς ὀλίγον εἰς τὸ δωμάτιον. Βλέπων δὲ ὅτι ἡ σελήνη ἐπλησίαζεν ἤδη νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ κόου τῆς καλυ-

πτύσεως αὐτὴν σκιᾶς ἀνεφάνη ἔξω καὶ εἶπεν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξελώθη. Ἡ στρατήγημα τοῦτο ἐπέτυχεν ἐντελῶς τοῦ σκοποῦ, διότι ἔκτοτε ἐπλεόνασαν πάλιν εἰς τοὺς Ἰσπανοὺς τὰ ἀναγκαῖα τρόφιμα· ἀλλὰ κατόπιν ἄλλης ἀφορμῆς δοθείσης, οἱ ἀντάρται ὤρμησαν ἐκ νέου νὰ φονεύσωσι τὸν τε Κολόμβον καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· μάχης δὲ συγκροτηθείσης, οἱ μὲν ἐξ αὐτῶν ἐφρονεῦσαν, οἱ δὲ ἐπράθησαν εἰς φυγὴν, οἱ δὲ συλληφθέντες αἰχμάλωτοι ἐστάλησαν δέσμοιοι εἰς τὰς φυλακάς.

Ὁ Κολόμβος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν τὸ τελευταῖον, ἀλλ' ἐνδεῆς, ποδαγρικός καὶ οφθαλμικός. Ἐὰ πάθη ταῦτα ἐχορημάτισαν καρπὸς τοῦ περὶ τὴν ὑπηρεσίαν πολυετοῦς ζήλου. Ματαίως ἐπεκαίετο ἰατροποιήσιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποσχετέων· διότι ἡ Ἰσραβέλλα ἦτο ἤδη ἀποθαρσυνεμένη, ὁ δὲ Φερδινάνδος ὀλιγοῦν ἐφρόντιζεν ὑπὲρ ἀνθρώπου καταστάτος ἀνωρελοῦς διὰ τὸ γῆρας· τὴν ἀδιαφορίαν δὲ ταύτην ὑπέβλεπον, ὡς ἐδύναντο, οἱ φθονεροὶ καὶ βραδυσύργα, ὡς ἐμύνην παραμυθίαν εἶχεν ὁ ἀδικούμενος τὰς ἐπιστολάς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὑπηρετοῦτος τότε εἰς τὴν αὐλήν. Γράφει δὲ πρὸς αὐτὸν παρηγγελλε τὴν οἰκονομίαν· « πρὸς τὰς θανάνας, διότι τοῦτο κατα-τὰ ἀνάγκη ἀπαραίτητος. »

Ἀπέθανε δὲ τεθλιμμένος τῇ 20 Μαΐου ἔχων ἡλικίαν 68 ἢ 69 ἐτῶν. (1)

Ἡ ἡπειρος, τὴν ὁποίαν ἀνεκάλυψεν ὁ Κολόμβος, ὑπῆρχεν ἄρα γὰρ ἀρ' ἀρχῆς κεχωρισμένη τῆς τοῦ ἡμετέρου ἡμισφαιρίου; Ὁ ἕρθὸς λόγος ἀποποιεῖται τοιαύτην ὑπόθεσιν· διότι ἐκτὸς τῶν ἱερογραφικῶν τεκμηρίων ἀρκοῦσι καὶ αἱ ἐθνικαὶ παραδόσεις εἰς ἀποδείξιν τῆς παλαιᾶς συναφείας τῶν δύο κόσμων. Ἐπιπλέον παραλείποντες τὰς Ἰσπανίας καὶ τὰς νήσους τῆς μακάρων, ἐμάθομεν ὅτι ἡ Ἀτλαντὶς τοῦ Πλάτωνος ἦτο χέρσος ἀπέραντος πρὸς δυσμὰς κειμένη καὶ κατέναντι τῶν Ἡρακλείων στηλῶν. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν Πτολεμαῖον τὰ ἄκρα τῆς Ἀσίας συνήπτοντο μετὰ τινος ἀγνώστου χώρας ἐγγιζούσης τὴν Ἀφρικὴν πρὸς δυσμὰς. Ἐκτὸς τούτου ἀγάλματα καὶ νομίσματα Φοινικικὰ εὗρέθησαν, ὡς λέγεται, εἰς τὰς νήσους Ἀσοτεν· ἐπειτα καὶ οἱ ὑπερβόριοι Βοσκμοὶ κείμενοι μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ὁμοιάζουσι μᾶλλον πρὸς τοὺς τῆς πρώτης, ἢ τῆς δευτέρας. Αὐτῶν ἔως ἐδείξαν περὶ τὸν δέκατον αἰῶνα εἰς τοὺς Νορβηγούς τὴν Γροιλανδίαν κοινωνοῦσαν μετὰ τὴν Labrador, ἡ δὲ Γροιλανδία ἔως ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἀποικισμὸς τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ Καραϊβικὴ σάκα συνέχεται μετ' αὐτῆς, ὑπάρχει ὡσαύτως πιθανόν ὅτι δι' αὐτῆς μετέβησαν εἰς ἐκείνην οἱ Τατάροι. Ἡ διαφορά ὅμως τῶν φυλῶν ἀναίρει καὶ τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν, ὥστε ἐν μέσῳ των ἀμφιβολιῶν τούτων ὀριζομένην σκεπτόμενος ἀναγκάζεται ὁ ἄνθρωπος ὡς πιθανώτερον νὰ παραδεχθῆ ὅτι ἡ Ἀμερικὴ ἦτο ἔκπαλα κατοικημένη ἐκ δὲ βίαιας τινὸς μεταβολῆς τῶν στοιχείων τῆς γῆς· θαλάσσης ἀπεχωρίσθη τῆς ἄλλης ἡπείρου πρὸ ἀμνημονιωμένων χρόνων.

(1) Ὑπάρχει γνωστὸν ὅτι αἱ ἀποικίαι τῆς Ἀμερικῆς, δηλ. οἱ αὐτῆς ἄποικοι ἔπαθον τὰ πάντες ἀπὸ τῶν ἀποικιστῶν Εὐρωπαίων διὰ τὴν δίψαν τοῦ χρυσοῦ. Τοιαῦτα παρὰ τοῦ μηχανορραφῆ ὁ ζετισμός.